

METSÄSTYSMATKAILUN MAHDOLLISUUDET

Pohdiskeluni metsästysmatkailusta on ylöspantu aikana, jolloin Rääkkylässä elinkeinojen kehittämistoimenpiteet olivat kunnan ja kunnanjohtajan keskeisintä työkenttää. Kaikin keinoin pyrimme saamaan kunnan palveluvarustusta paremmaksi ja työpaikkoja kuntaan. Myös yhteistyö oman metsästysseurani ja saksalaisen Beverungen kaupungin metsästäjien kanssa antoi minulle tietoa ja kokemusta ottaa kantaa metsästysmatkailusta, josta tuolloin käytiin voimakasta ja kovin ristiriitaista keskustelua matkailun edistämiskeskuksen (MEK) ja maa- ja metsätalousministeriön sekä metsästäjäjärjestöjen välillä. Julkaisen nyt kirjoitukseni sitä millään tavoin muuttamatta.

Metsästysmatkailu on osa erämatkailua, jonka kehittämiseen viime vuosina on kiinnitetty suurenevaa huomiota.

Tämä johtuneen siitä, että kunnat ovat viime vuosina aktivoituneet maaseutuelinkeinojen kehittämistyössä. Myös laki maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan edistämisestä on luonut entistä paremmat rahoitusmahdollisuudet maaseudun pienimuotoisen elinkeinotoiminnan kehittämiseen.

Maaseutukunnissa meidän on tulevaisuudessa saatava tulomme ja toimeentulomme entistä pienemmistä asioista. Meidän on hyödynnettävä kaikki mahdolliset voimavarat. Pienetkin tuloerät ovat kuntiimme ja niiden kyliin välttämättömiä. Tämän vuoksi erämatkailuun/metsästysmatkailuun tulee suhtautua myönteisesti. Pitää kuitenkin todeta, että metsästysturismin voimakas lisääminen ei voi tapahtua siinä laajuudessa, tavalla ja nopeudella kuin julkisuudessa eräät tahot antavat ymmärtää.

Matkailun edistämiskeskus (MEK) haluaa laajentaa metsästysmatkailua, metsästäjä järjestöt ovat vastaan. Metsästysmatkailun laajentamisesta käydään varsin ”mustavalkoista” keskustelua.

Maamme matkailun kehittämisestä ja laajentamisesta vastaavat tahot (MEK in johdolla) haluavat metsästysturismin voimakasta laajentamista. Maa- ja metsätalousministeriö sekä metsästäjäjärjestöt vastustavat kehittämistä yllättävän tiukasti.

Metsästäjäjärjestöt ja metsästysseurat vastustavat metsästysturismin laajentamista siitä syystä, että katsovat maanomistajien ryhtyvän irtisanomaan metsästysmaita metsästysseuroilta, jos seuroihin/hirviporukoihin otetaan ulkomaalaisia metsästäjiä. Katsotaan, että yksityinen maanomistaja ei sulata sitä, että joku suorittaa liiketoimintaa hänen maillaan, jonka hän on antanut käyttöön ilmaiseksi tai olemattomasta vuokrasta.

Edelleen katsotaan, että metsästysturismi aiheuttaa sen, että metsästysoikeudesta ruvetaan perimään vuokraa ja siellä missä vuokraa peritään, syntyy painetta vuokrahintojen korottamiseen.

Metsästäjäjärjestöt näyttäisivät olevan hyväksymässä metsästäjävaihtoon perustuvan metsästysturismin. Tämä tarkoittaa sitä, että kun suomalaiset metsästysseurat ottavat mailleen ulkomaalaisia metsästäjiä, niin vastavuoroisesti seuran jäseniä osallistuu metsästyksen vieraitten metsästysmailla heidän kotimaassaan. Tämä ei kuitenkaan ole metsästysturismia sen varsinaisessa tarkoituksessa, koska siitä tuleva taloudellinen hyöty jää vähäiseksi.

MAANOMISTAJA PÄÄTTÄÄ, MITEN METSÄSTYSOIKEUTTA KÄYTETÄÄN

Metsästysoikeus maassamme perustuu maanomistusoikeuteen. Maanomistajat määräävät, miten tätä oikeutta käytetään. Metsästysmaista 75 % on yksityisten hallussa, 25 % valtion, kuntien ja yhteisöjen hallussa.

Metsästyslailla on oikeus metsästämiseen valtion mailla annettu ensisijaisesti paikallisille asukkaille ja metsästysmaata vailla olevalle väestölle.

Metsästysoikeuden käyttäminen tapahtuu pääsääntöisesti metsästysseurojen kautta. Maanomistajat vuokraavat metsästysoikeuden paikallisille metsästysseuroille. Tyypillistä Suonessa on, että metsästysoikeudesta maksettavat vuokrat ovat hyvin alhaiset muiden maiden tasoon verrattuna.

Kotimaisten metsästäjien määrä (lähes 300.000) on väestömääräämme nähden prosentuaalisesti eurooppalaisittain suuri. Riistatiheytemme on taas alhainen. Metsästysalueiden puute on harrastajajoukon kipeimpiä ongelmia. Kaikilla ei ole mahdollisuutta päästä metsästysseuraan ja sitä kautta harrastuksensa pariin. On olemassa selvä ristiriita sektorilla maaseutu/kaupunki.

Hirviporukkaan pääseminen on nykyisin erittäin vaikeaa. Niin on myös maaseutukunnissa.

Metsästysjärjestöjen ensisijaisena tehtävänä on tietenkin huolehtia oman maan kansalaisten metsästysmahdollisuuksista. Kun metsästysalueista kotimaisille metsästäjille on selvää puutetta, niin tietenkin ymmärtää metsästäjäjärjestöjen kielteisen suhtautumisen ulkomailta tulevaan metsästysturismiin.

Metsästysjärjestöt eivät ole antaneet metsästysmatkailuun liittyvistä kysymyksistä virallisia julkilausumia, vaan katsovat, että metsästysseurat voivat tehdä asiassa päätökset itsenäisesti. Julkisesti järjestöt ovat esittäneet kuitenkin kohtuuttomankin kielteistä kantaa asiassa, joka on varmasti vaikuttanut ja tulee vaikuttamaan metsästysseurojen kantoihin.

Mielestäni asiaa tulisi kuitenkin tarkastella laajemmin ja enemmän paikallisesti maaseutukyliemme näkökulmasta niin, että miten voimme metsiämme ja riistaamme hyödyntää laajemman väestönsä kuin harrastajametsästäjiemme hyväksi. Tulevaisuudessa keskustelukumppanina matkailuelinkeinon kehittäjien kanssa tuleekin olla maanomistajat (MTK) eikä metsästäjien etujärjestöt.

MILLAINEN ULKOMAALAINEN METSÄSTÄJÄ ON, MITÄ HÄN TÄÄLTÄ HAKEE

Luulen, että meidän perimällämme hintatasolla metsästämään pyrkivät ulkomaalaiset yleensä ovat todellisia metsästyksen harrastajia. Kun tällainen henkilö tulee Suomeen metsälle ja on valmis tästä maksamaan huomattavan korkean maksun, niin odotukset tällaiselta matkalta ovat luonnollisesti suuret

Riistakannat Suomessa ovat alhaiset verrattaessa niitä esim. keskieuropalaisiin maihin, joista metsästysturistit tänne ovat tulleet ja olisivat jatkossakin enenevässä määrin tulossa, jos heitä tänne otettaisiin.

Ulkomaalainen turisti ei ole Suomessa kiinnostunut pienriistan (jänis, pyy, teeri, riekko) metsästämisestä, varsinkaan silloin, jos hänen on maksettava nykyisen tasoiset maksut. Miksi esim. saksalainen metsästäjä tulisi Suomeen pienriistametsälle, kun hänellä kotimaassaan on riistaa enemmän kuin meillä.

Ulkomaalainen metsästäjä on Suomessa kiinnostunut hirvestä, karhusta ja ukkometsoista. Ulkomaalainen metsästäjä on kiinnostunut ampumisesta, joka kohdistuu frotee-eläimiin. Hän haluaisi suurikokoisen sarvekkaan uroshirven ja ukkometson, joista hän matkamuistoina veisi sarvet ja pyrstön.

Pienriistan osalta lienee niin, ettei voi ajatella, että pienriista tulisi metsästysturistin metsästyskohteeksi, koska riistaa ei nykyisellään riitä oman maan metsästäjillekään.

Meillä väitetään, ettei ole mitään mahdollisuuksia nostaa riistakantoja esim. tarhauksella. Tämä ei voine pitää paikkaansa. Kun tarhaus on onnistunut muissa pohjoismaissa, miksi se ei onnistuisi Suomessakin. Tarhaukseen perustuva metsästysturismi esim. Tanskassa ja Ruotsissa on melkoista matkailutoimintaa. Otetaanpa esimerkiksi kalankasvatustoiminta. Muistattekko, että vasta 1960-luvun puolivälissä Viitasaaren eläinlääkäri Ikkala aloitti lohenkasvatuksen hyvin pienessä mitassa eläinlääkärin talon tontilla. Nyt teuraskalan kasvatusta on taloudelliselta arvoltaan Suomessa suurempaa kuin järvi- ja merikalastus yhteensä. Kuka tuolloin 1960 luvun puolivälissä olisi uskonut, että kehitys on tämän suuntainen.

Miksi ei voitaisi ajatella ja tavoitella, että riistankasvatuksessa voitaisiin päästä vastaavanlaisiin tuloksiin. Eiköhän tämäkin asia ole kiinni enemmän asenteista kuin mahdollisuuksista.

Hirvikantojen lisääminen nostaa taas muun yhteiskunnan metsästäjiä vastaan (metsänomistajat ja liikenne).

Hirvikantojen lisääminen ei kyllä ole edes tarpeen metsästysmatkailun lisäämiseksi. On vain hyväksyttävä, että annamme osan hirvistämme turistien kaadettavaksi. Metsästysmatkailijoiden määrällä ei ole mitään vaikutusta hirvikantojemme kehitykseen. Hirviä ammutaan niin paljon kuin itse päätämme.

Ulkomaalaiset metsästäjät eivät verota hirvenlihavarojamme. Lihaa he eivät tule täältä hakemaan. Lihan vieminen ulkomaille on niin monimutkainen toimenpide, ettei metsästäjä siihen edes ryhdy.

Metsästysturisti tullessaan tänne rahalla metsästämään, vaatii saalistakuun. Tämä edellyttää, että alueella tulee olla riistaa. Jos hirviporukka ottaa ulkomaalaisen metsästäjän/metsästäjiä seurueeseen, tulee lähteä siitä, että sillä viikolla, kun metsästäjät ovat seurueessa, tulee saada kaatoja. Tulee olla metsästystapahtumia/tilanteita (haukku, kaato). Ulkomaalaiset pitävät metsästyksen liittyvistä seremonioista (kuvaaminen, kaatajan ylistys, puheet, havuja lakkiin, tapahtumien kertaus illalla, paisti valmisteluineen jne.)

Ulkomaalainen metsästäjä tulee hakemaan täältä nimenomaan metsästyselämyksiä ja luontoa (samoilua suomalaisessa luonnossa). Metsästysturisti ei pyydä täältä luksusta asumisessa ja ylös pidossa. Suomalainen kotiruoka ja välttävät asumismahdollisuudet riittävät. Kun ulkomaalainen metsästäjä tulee tänne nimenomaan metsälle, ei hän käytä paikkakunnan ravintoloitten ja muiden palvelulaitosten palveluja.

Rääkkylässä on kokemusta ulkomaalaisista metsästäjistä. Rasisalon hirviporukka harrastaa vastavuoroisuusmetsästystä. Yhteistoiminta on jatkunut 12 vuotta. Kokemukset ovat myönteiset. Minkäänlaisia ongelmia ei ole syntynyt. Vastavuoroisuusmetsästys ei tuo paikkakunnalle rahaa, jota täällä kaivattaisiin. Rääkkylässä tulisikin ryhtyä käsittelemään puhdasta turistimetsästystä/metsästysmatkailua.

Beverungen metsästäjien perusporukka hirvimetsällä lokakuussa 1975. Oikealta: pormestari apteekkari Peter Ellighaus, tehtaanjohtaja Bruno Mlody, kaupungin suurimman vaatetusliikkeen omistaja ja toimitusjohtaja Waltter Schübeler, kaupungin palo- ja pelastustoimen vastaava Elmar Wederhake ja Autohaus Mengerin omistaja ja toimitusjohtaja Otto Menger. Kuva: Heikki Laine / Salo-Kytät.

Kirjoittaja oli ensimmäisellä metsästysmatkalla tammikuussa 1977. Metsästysseurue päivän villisikasaliin ympärillä. Simanainen ensimmäinen oikealla. Kuva Olavi Ilvonen

METSÄSTYSMATKAILU LAAJENEE MAANOMISTAJIEN/KYLÄLÄISTEN EHDOKSILLA

Näyttää siltä, ettei metsästysturismi tule laajenemaan siten, että metsästäjät otetaan asumaan metsästysmajalle ja hirviporukka rahastaa kaiken. Maanomistajat eivät tule laajemmassa mitassa sallimaan, että heidän ilmaisiksi antamallaan metsästysmailla ryhdytään hankkimaan tuloja varsin pienelle joukolle kyläläisiä. (Joukossa vielä toisilta paikkakunnilta olevia.).

Maanomistajat ja kyläläiset saadaan asialle myönteiseksi, kun metsästysmatkailua lähdetään kehittämään ja hoitamaan niin, että metsästäjien majoituksen ja ruokailun järjestää paikkakunnan mökkimatkailua harjoittava viljelijä/yrittäjä ja saa siitä tulon. Tällöin mökkimatkailua harjoittavalle yrittäjälle luodaan mahdollisuus mökkinsä vuokrauskauden pidentämiseen. Luulisin, että tämä hyväksytään normaalina mökkimatkailua harjoittavan yrittäjän toimintana.

Kylän hirviporukka sitten järjestää metsästystapahtuman ja rahastaa siitä.

Jos paikkakunnalla on lomakylä tai vastaava, niin majoitus- ja ruokapalvelut voi hyvin järjestää tämä matkailuyrittäjä.

Asiassa voidaan mennä maanomistajia ja kyläläisiä vastaan vieläkin pitemmälle. Metsästysseura tai hirviporukka antaa osan tuloistaan vaikkapa kylätoimikunnalle, joka käyttää varat kylällä olevan seurantalonsa, pallokentän tai venevalkaman hoitoon taikka johonkin muuhun kylän yhteiseen asiaan.

Metsästysturismiin on suhtauduttava myönteisesti, jotta maaseutualueillemme saataisiin kaivattuja lisätuloja. On nimittäin niin, että tulevaisuudessa joudumme etsimään kaikki keinot uusien työtilaisuuksien ja tulonlähteiden löytämiseksi kuntiimme.

Hirvijahtiin osallistuva turisti kuuluu matkailijoiden valioon, sillä metsästäjä käyttää jopa 10.000 markkaa viikon matkaan Suomessa. Lisäksi raha tulee matkailun hiljaisena kautena. Miksi emme tavoittelisi kuntiimme tällaisia rahoja.

Ilkka Simanainen
1980-luvun puolessa välin.

P.S. Saatoin kirjoitukseni tuolloin julkisuuteen ja lähetin myös MTK:on ja toivoin että joku MTK:sta antaisi kirjoitukseeni palautetta. Minkäänlaista yhteyttä ei otettu. Kirjoitukseni aiheutti kyllä kiinnostusta monissa kunnissa. Minuun otettiin yhteyttä. Pohjois-Pohjanmaan Liiton elinkeinojen kehittämisseminaarissa Kiimingissä olin puhumassa metsästysturismista.